

Presentació

Josep M. RIBA i FARRÉS

Director del Museu Episcopal de Vic

A finals d'estiu del 1907, l'Institut d'Estudis Catalans posà en marxa la Missió Científica al Pirineu Occidental, un projecte que tingué com a protagonistes Josep Puig i Cadafalch, Guillem M. de Brocà i de Montagut, Mn. Josep Gudiol i Cunill –qui fou conservador del nostre MEV–, Josep Goday i Casals i Adolf Mas i Ginestà. De les seves conclusions, de les seves notes, de les seves fotografies, dels seus dibuixos se'n desprèn, al costat del seu gran rigor i coneixement científic, un afany de descoberta, una passió pel país, un desig de no perdre els orígens que encara avui ens arriba amb la claredat de les coses vives. L'estudi calmat del seu treball ens encomana la mateixa il·lusió que els va portar a trepitjar una part desconeguda del nostre país, i que va fer canviar, en certa manera, el camí de la nostra història de l'art.

Cent anys més tard, el MEV va organitzar una exposició temporal amb el títol *Gilbertus. Un viatge decisiu a la descoberta del romànic* (10 de novembre del 2007 - 4 de febrer del 2008). Amb el mateix esperit, i sota el comissariat d'Eduard Riu i Barrera, es van recrear les emocions i els moments significatius d'aquella missió. És en aquest context on es belluga el gruix dels continguts del tercer número de *Quaderns del MEV*. Charlotte Riou ens parla de les escultures que tant van impressionar als científics que van participar en l'esmentada missió; Jordi Camps glossa la importància de l'obra de Gilbertus en l'escultura romànica catalana, i Josep M. Trullén ens acosta a la figura cabdal de Mn. Josep Gudiol, tot analitzant les seves fonamentals aportacions museològiques.

A banda d'aquest gruix central, el tercer volum dels nostres *Quaderns* conté també dos articles que testimonien el treball continuat d'investigació en les col·leccions del Museu Episcopal. Per una banda, Lluïsa Amenós ens aporta el seu treball sobre les portes ferrades romàniques al sud del Pirineu català, de les quals el MEV en conserva testimonis tant físics com iconogràfics. I per altra banda Miquel Mirambell, com a resultat d'una recerca exhaustiva d'arxiu i d'una anàlisi detallada de diverses obres conservades al MEV, ens ofereix un panorama aclaridor sobre la identitat i el treball dels brodadors a la ciutat de Vic –i, en sentit ampli, a Catalunya– al segle XVI.

Els treballs restants donen testimoni de les accions que el Museu va desenvolupant en el trajecte de la seva vida quotidiana. D'una banda, Marc Sureda ens presenta un estudi derivat de l'adquisició, duta a terme l'any 2009, de *Sant Bartomeu destruint l'ídol*, un compartiment de retaule de Joan i Perot Gascó (MEV 64) que anys enrere havia format

part de la col·lecció del MEV i que ara retorna per quedar-s'hi. A banda del progrés en el coneixement del treball dels Gascó que ens permet fer l'estudi d'aquest compartiment, la seva adquisició fa visible el primer resultat de l'actuació del recentment constituït Cercle del MEV.

D'altra banda, i ja en l'apartat de cròniques, Judit Verdaguer exposa la tasca realitzada en col·laboració amb la Fundació Cavall Fort per documentar i garantir la conservació de la col·lecció de dibuixos originals d'aquesta revista que es troba dipositada al nostre Museu. Els investigadors trobaran, així, el terreny preparat per estudiar unes obres que formen part de la petita història del nostre país i també del nostre bisbat, sota l'empara del qual va néixer aquesta revista. La documentació i la conservació preventiva demanen treballs sovint poc vistosos però de cabdal importància per al bon funcionament d'un Museu.

La darrera crònica deixa memòria de la jornada científica «Noves tecnologies i patrimoni cultural», celebrada al MEV l'1 de desembre de 2008. La signen Carme Comas i Dani Font, que en foren els seus directors, i en ella podem veure com es desenvolupà aquesta jornada, que serví per presentar aplicacions reals de les noves tecnologies en el patrimoni cultural, fruit del treball freqüent entre el MEV i la Delegació Episcopal del Patrimoni Cultural del Bisbat de Vic en el camp de la gestió real del patrimoni. Les noves tecnologies, tal i com quedà demostrat durant la jornada, ens obren un seguit de possibilitats extraordinàries en tots els camps del patrimoni cultural.

El passat i el present, l'anar i el venir configuren aquest tercer número dels *Quaderns*, que una vegada més va entrelligant la vida del nostre Museu amb les aportacions d'estudiosos d'arreu per construir, avui com ahir, el coneixement de la nostra cultura i del nostre país.